

VODICE – TURISTIČKI SIMBOL

Nijemi šetači i kalkulantni

OPET SAM U ULOZI ULIČNOG PRODAVAČA. »Oko i uho ja sam«, likujem vlastitosti. Kako i ne bih kad sam u srcu jednog od najpoznatijih turističkih odredišta na Jadranu – Vodicama.

Tako će moje uši iz dana u dan bilježiti nove informacije:

– Pretučeni osamdesetogodišnjak, kojega su prije nekoliko dana zvjerski natukli maskirani napadači, izjavljuje kako zna tko su nalogodavci zločina.

– Nitko nije otkrio tko su pijani mladići koji su mokrili po Matešinu Kristu od bodljikave žice – potihlo je šaputao neki nesigurni glas.

– Ovo ionako više i nije naše more, a ni naše mjesto – umeće se još netko.

Zabrinule su me sve te vijesti. Prvi put osjećam ozbiljni strah.

Što ako sam i ja, u svojoj nepromišljenosti, izrekao pokoju koja »smeta« vodičkom turizmu i on na me pošalje maskirane napadače, zabrinut razmišljam. – I on na me pošalje maskirane napadače!

Toliko me opteretila ta rečenica da sam se nekako stopio sa strahom kako će turizam na me »poslati maskirane napadače«.

PLAVA PLAŽA, MALI PARAPET I STUP

Ali dramatika nema smisla, jer u masi svijeta koja cirkulira Vodicama u ljetnim mjesecima, navedene pojave i nisu neka nelogična zakonitost. Logično je očekivati kako će se u moru zbivanja pojaviti i pokoji udarac ispod pazuha, s maskom na licu ili bez nje, samo ...

Tko je tvorac incidenta?, nameće se logično pitanje.

Ili, možda još bolje:

Komu incident služi i što se iz njega može zaključiti?

Sad, kad sam sebi postavio ciljeve, mogao sam lakše ući u problem percipiranja

vrijednosti koje se mogu izvući iz svake pojave – događanja – pa tako i turizma. Zato sam krenuo u otkrivanje važnih punktova u Vodicama.

Najprije me fascinirala »Plava plaža«. To je zapravo savršeni spoj nepreglednosti pijeska, iz kojega, tu i tamo izviri pokoji mali, oštri kameni otočić, dozreo tek za pokoje tijelo na sebi, potom su tu i okrugla, betonirana postolja, koja mogu udomiti cijelu obitelj i ... Ta »Plava plaža« traje više od kilometra, spajajući gotovo Tribunj (općina zapadno od Vodica) i Vodice, a ona je danas (trenutak moga posjeta) pravi mravinjak.

Bože moj – prvo je što sam pomislio – kako si samo velik zbog činjenice da si na jednom tako »malom« prostoru okupio golemu masu ljudi. Oni su doslovno jedan na drugome, a nitko nikomu ne smeta. Zašto su toliko strpljivi? – pitao sam se.

Sve što mi je padalo na pamet vezano uz »Plavu plažu« – to grotlo ljudskih tijela – nije imalo logičan odgovor.

Ali svaka bi iduća noć donijela neki novi slučaj. Većina tih događanja zbivala se na »Malom parapetu« (lukobranu za vezivanje brodova), prostoru na čijem se početku nalazilo i moje prodajno mjesto. Po njemu su, svake večeri oko 23 sata, defilirali tinejdžeri s velikim plastičnim vrećama punim alkoholnog pića. Njihove seanse, koliko sam shvatio, pratila bi neka tehno-glazba, koja je, čini mi se, imala zadaću da njihov adrenalin, koji je stalno rastao, podigne na razinu »života«. Ovo kazujem samo zbog toga što sam s tim mladim ljudima imao samo pozitivna iskustva:

– Gospodine, možemo li dobiti čaše!

– Hoćete li nam »posuditi« struju?

I ...

»Vodiški stup«, na spoju Malog parapeta i vodičkog središta, ima, po meni, u urbanom smislu zadaću dočarati kako su u ne-

kadašnjim vremenima na stupovima srama vezivali negativce – mjesne prijestupnike. Ovaj današnji – vodički – ne služi toj svrsi. On je tu kako bi označio središnju točku oko koje se odigrava glavni ljetni program namijenjen turistima i domaćim ljudima. To je točka, recimo tako, zajedništva. Tu se ona masa kupača, od »Plave« i drugih plaža, navečer slije i započne turistički bal.

Svi su naoko sretni, dok dominacija glazbe drži »jedinstvo«. Ali, potom!

Mladi »relaksirani« odlaze s »Malog parapeta«, domaći rekapituliraju dnevne utrške, a turisti neprekidno amo-tamo defiliraju po nevelikom prostoru gradske obale.

Možda su i jedni i drugi očekivali više? – sine mi. – A što si ti očekivao? – upitam sebe. – Nahrupio si sebi velike obveze i sa-

da tražiš opravdanje za megalomaniju, ha! – rugam se vlastitosti. – I ti bi, kad bi mogao, maskiranim napadačima uklonio druge i prigrabio za sebe. I ti bi, bezobrazniče!

BUNARI

Baš kad sam postao obeshrabren vlastitom ulogom u uzrečici »Samo se zadovoljni gost opet vraća!«, od onoga »vodičkog stupa« stadoše dopirati zvuci odgovornih muških glasova, udarci nogama u daske bine, pošalica i...

Odjednom mi je netko svukao masku s

kojom sam napadao vodički turizam i potpuno me uklopio u ambijent starih vremena. Prvi tenor (Ante Juričev Grgić) izgledao je fantastično. Tristo posto unio se u ulogu prvog među jednakima i čarobnom koordinacijom vidljivoga i nevidljivoga ravna Klapom »Bunari«.

Slušajući ih kako nas kroz »Vodičku baladu« vode pokraj Borika, do Okita (znamenitoga brda na kojemu su Vodičani, kako bi se obranili od Turaka, u XVII. st. sagradili utvrde, s crkvom na vrhu), odbacivao sam negativne misli. Znakovito su mi

zazvučile i riječi u kojima »vrila suza samo tebe zove«. U tom sam stihu vidio žal za onim ljudima koji bi, ako se ne redefiniraju odnosi u vodičkom – hrvatskom turizmu, mogli biti izgubljeni u idućim sezonama.

A kad je klapa »zapivala« pjesmu »Sagrađit ću kuću«, koju su posudili od klape »Štumci« s otoka Prvića, tišina je dosegнула vrhunac, potom, na kraju, euforija oduševljene publike.

To je to! – likovao sam. – Mi smo krivi što nam turisti hodažu amo-tamo. Mi im naplaćujemo svaki iskorak, parking, degustaciju, čašu vode, riječ, veznik, zarez i točku. Mi smo domaći svojim pristupom umorili komunikaciju, pa turisti »mrtvi« borave na plaži, »beživotni« šeću i tek, nakon povratka s »Malog parapeta« ili ine seanse, nakratko, pomisle, kako su još uvijek ljudi, a ne obična meta kojoj treba »uzeti« blago.

Klapa će »Bunari«, čiji su članovi počeli kao Vodiške žudije (čuvari Kristova groba) i još su članovi crkvenog zbora, svoj nastup dokončati riječima:

»Kad jednom bude kasno za sve riči, ti dođi k' meni da ti skinem križ sa duše.«

U njima sam – pomislih – Bože moj, pročitao poruku kako si Ti, u konačnici, kad je sve naoko izgubljeno, Onaj koji nijeme pretvara u razdragane, a kalkulanti skida maske.

Tekst i fotografije: Zvonko Madunić

